
แนวทางการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผล
ของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

Approaches to utilizing farmer registration data for fruit situation
assessment by District agricultural extension officers
in Chanthaburi province

นายศฤงคาร รักษ์ร่วม

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (๑) วิเคราะห์การประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี (๒) แนวทางการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ผู้รับผิดชอบงานด้านการประเมินสถานการณ์ไม้ผล จำนวน ๒๐ ราย โดยเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยจำนวน ๓ ประเภท ได้แก่ (๑) แผนผังต้นไม้ปัญหา (๒) แบบสอบถาม และ (๓) การจัดเวที Focus Group ผลการวิจัย พบว่า (๑) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการประเมินสถานการณ์ไม้ผล ร้อยละ ๙๐ มีการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ในการวิเคราะห์สถานการณ์ไม้ผล (๒) มีระดับความรู้ในการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลในระดับดี (๓) ต้องการความรู้ในระดับจากมากไปน้อย ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีและระบบที่ทันสมัย, กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและด้านวิชาการ ตามลำดับ ซึ่งแนวทางการพัฒนา ได้แก่ (๑) การอบรมเจ้าหน้าที่ในการใช้เทคโนโลยี (๒) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ (๓) การพัฒนาด้านวิชาการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานฯ ได้พัฒนาศักยภาพ เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และมีความเข้าใจในการการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ:

ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ประเมินสถานการณ์ไม้ผล

ที่มาและความสำคัญ

จังหวัดจันทบุรีได้ชื่อว่าเป็นจังหวัดเกษตรกรรม เนื่องจากเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของคนจันทบุรีมาช้านาน โดยที่ไม้ผลเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรี การที่จะพัฒนาภาคการเกษตรของจันทบุรีให้เจริญก้าวหน้า สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การมีข้อมูลสถานการณ์ไม้ผลที่ถูกต้องและทันต่อเวลา เพื่อช่วยให้การบริหารจัดการต่างๆ เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสม และทันต่อสถานการณ์ ข้อมูลที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องคือปริมาณผลผลิตการเกษตร สถานการณ์การออกดอก คาดการณ์ปริมาณผลผลิตในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ภาครัฐสามารถวางนโยบายที่เหมาะสม ช่วยเกษตรกรในการวางแผน การเพาะปลูก ส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้ผลิตสินค้าสินค้าเกษตรก็สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารจัดการได้ ซึ่งการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลมาใช้ตัดสินใจสำหรับสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งถ้าการประเมินสถานการณ์ไม้ผลมีความแม่นยำต่ำจะส่งผลให้ ภาครัฐวางนโยบายการเพาะปลูกในปีนั้นๆ ผิดพลาด อาจก่อให้เกิดภาวะผลผลิตล้นตลาดหรือขาดตลาดได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อราคาขายผลผลิตและการส่งออก ผลผลิตในตลาดโลก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้ทราบถึงการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และได้แนวทางการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี
๒. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทราบถึงการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี
๒. ได้แนวทางการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ด้านเนื้อหา การประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม่ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี
๒. ด้านประชากร เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ผู้รับผิดชอบงานด้านการประเมินสถานการณ์ไม่ผล จำนวน ๒๐ ราย
๓. ด้านระยะเวลา เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๖๗

การตรวจสอบเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม่ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

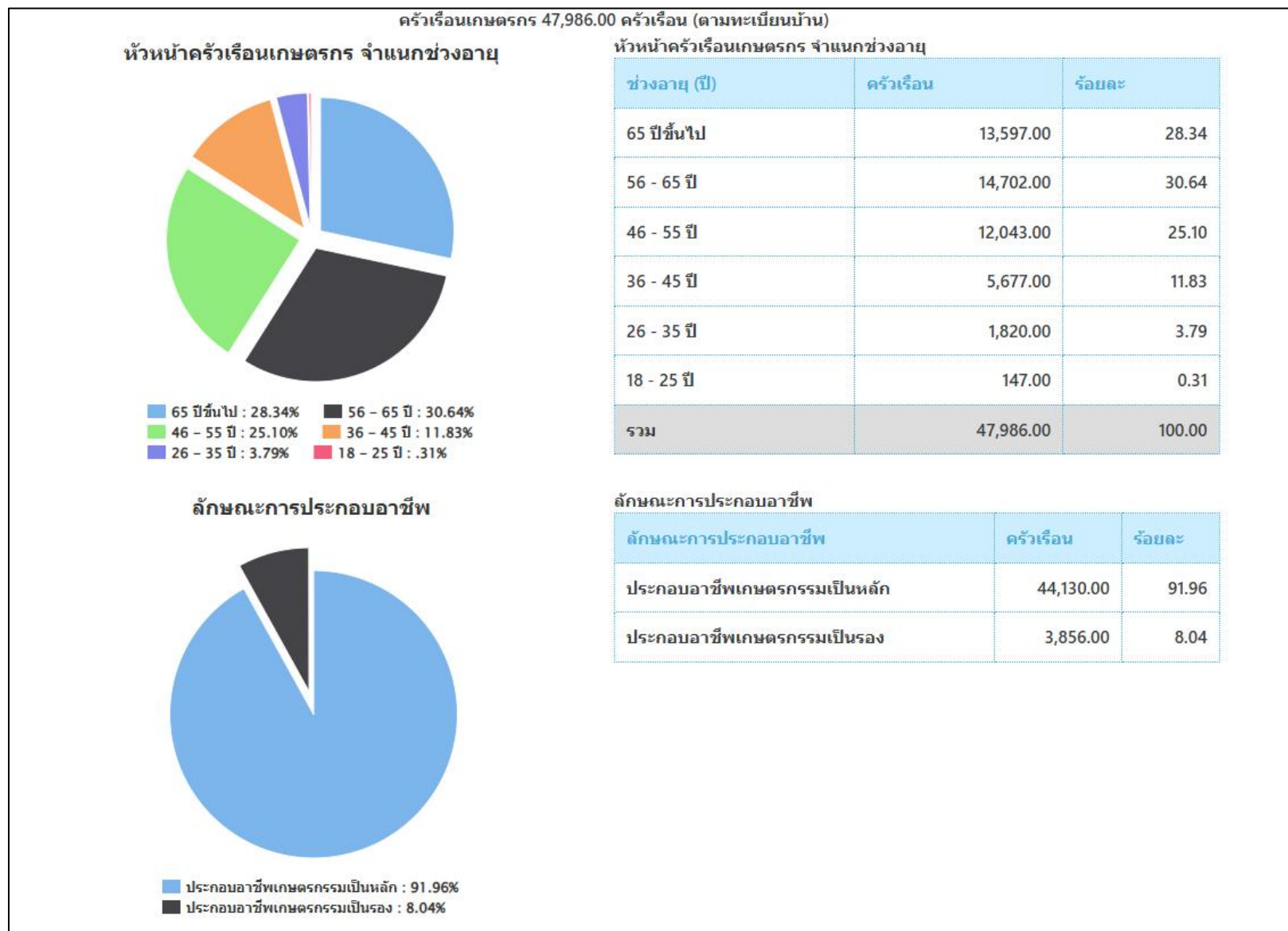
๑. ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของจังหวัดจันทบุรี (ข้อมูลจากระบบ Farmer Analytic System of Thailand ข้อมูลปี ๒๕๖๖ ตัดยอด ณ ๓๐ เม.ย. ๒๕๖๗)

๑.๑ จังหวัดจันทบุรี มีทั้งหมด ๑๐ อำเภอ ๗๖ ตำบล ๗๓๑ หมู่บ้าน

๑.๒ ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือน

๑.๒.๑ ครัวเรือนเกษตรกร ๔๗,๙๘๖.๐๐ ครัวเรือน (ตามทะเบียนบ้าน)

ตารางที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือนเกษตรกร ปี ๒๕๖๖

๑.๓ การถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร

๑.๓.๑ พื้นที่ถือครอง ๖๐๙,๐๑๐ ไร่ โดยเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑๔.๑๒ ไร่ ซึ่งเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง ๓๓๖,๑๒๐ ไร่ เข้า ๘,๗๘๒ ไร่ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) ๒๖๔,๑๐๘ ไร่

๑.๓.๒ โฉนด/น.ส. ทุกประเภท จำนวน ๒๒,๕๕๔.๐๐ ครัวเรือน ส.ป.ก. ทุกประเภท จำนวน ๕,๐๗๑ ครัวเรือน หนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๒๓ ครัวเรือน และเอกสารสิทธิ์อื่นๆ ๑,๖๖๒ ครัวเรือน

๒. ข้อมูลเอกภาพไม้ผลที่สำคัญของจังหวัดจันทบุรี

๒.๑ เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ จังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ ๒ ตารางทุเรียน เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

ตารางทุเรียน : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ภาคตะวันออก ปี 2566 - 2567

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)				เนื้อที่ให้ผล (ไร่)				ผลผลิต (ตัน)				ผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล (ก.ก./ไร่)			
	2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง	
			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ
จันทบุรี	413,046	439,552	26,506	6.42	273,648	295,273	21,625	7.90	538,461	448,692	-89,769	-16.67	1,968	1,520	-448	-22.76
เมืองจันทบุรี	10,615	12,553	1,938	18.26	8,694	8,969	275	3.16	16,736	13,193	-3,543	-21.17	1,925	1,471	-454	-23.58
ขลุง	80,294	83,316	3,022	3.76	59,135	64,217	5,082	8.59	103,900	103,325	-575	-0.55	1,757	1,609	-148	-8.42
ท่าใหม่	105,816	109,116	3,300	3.12	77,130	80,690	3,560	4.62	171,229	130,314	-40,915	-23.89	2,220	1,615	-605	-27.25
โป่งน้ำร้อน	36,572	37,021	449	1.23	16,457	19,337	2,880	17.50	23,073	20,420	-2,653	-11.50	1,402	1,056	-346	-24.68
มะขาม	40,387	48,582	8,195	20.29	27,508	28,540	1,032	3.75	54,136	46,006	-8,130	-15.02	1,968	1,612	-356	-18.09
แหลมสิงห์	1,819	1,896	77	4.23	1,586	1,616	30	1.89	2,737	2,490	-247	-9.02	1,726	1,541	-185	-10.72
สอยดาว	5,522	6,161	639	11.57	1,061	989	-72	-6.79	960	716	-244	-25.42	905	724	-181	-20.00
แก่งหางแมว	42,793	48,417	5,624	13.14	17,676	22,464	4,788	27.09	32,701	28,754	-3,947	-12.07	1,850	1,280	-570	-30.81
นายายอาม	34,265	35,550	1,285	3.75	24,957	28,423	3,466	13.89	45,621	38,428	-7,193	-15.77	1,828	1,352	-476	-26.04
เขาคิชฌกูฏ	54,963	56,940	1,977	3.60	39,444	40,028	584	1.48	87,368	65,046	-22,322	-25.55	2,215	1,625	-590	-26.64

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖, ๒๕๖๗

ตารางที่ ๓ ตารางมั่งคุด เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

ตารางมั่งคุด : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ภาคตะวันออก ปี 2566 - 2567

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)				เนื้อที่ให้ผล (ไร่)				ผลผลิต (ตัน)				ผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล (ก.ก./ไร่)			
	2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง	
			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ
จันทบุรี	118,105	113,766	-4,339	-3.67	116,484	111,990	-4,494	-3.86	83,427	118,320	34,893	41.82	716	1,057	341	47.63
เมืองจันทบุรี	17,900	17,632	-268	-1.50	17,900	17,632	-268	-1.50	13,479	19,660	6,181	45.86	753	1,115	362	48.07
ขลุง	21,315	21,208	-107	-0.50	21,307	21,197	-110	-0.52	16,598	21,515	4,917	29.62	779	1,015	236	30.30
ท่าใหม่	13,341	13,143	-198	-1.48	13,275	13,074	-201	-1.51	9,279	12,342	3,063	33.01	699	944	245	35.05
โป่งน้ำร้อน	4,503	4,284	-219	-4.86	3,191	2,914	-277	-8.68	1,908	2,308	400	20.96	598	792	194	32.44
มะขาม	30,344	28,713	-1,631	-5.38	30,172	28,475	-1,697	-5.62	20,366	33,202	12,836	63.03	675	1,166	491	72.74
แหลมสิงห์	2,641	2,629	-12	-0.45	2,640	2,628	-12	-0.45	2,178	2,294	116	5.33	825	873	48	5.82
สอยดาว	512	470	-42	-8.20	512	468	-44	-8.59	290	238	-52	-17.93	566	509	-57	-10.07
แก่งหางแมว	2,868	2,008	-860	-29.99	2,855	1,995	-860	-30.12	1,747	1,620	-127	-7.27	612	812	200	32.68
นายายอาม	5,371	4,852	-519	-9.66	5,361	4,842	-519	-9.68	4,246	4,687	441	10.39	792	968	176	22.22
เขาคิชฌกูฏ	19,310	18,827	-483	-2.50	19,271	18,765	-506	-2.63	13,336	20,454	7,118	53.37	692	1,090	398	57.51

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖, ๒๕๖๗

ตารางที่ ๔ ตารางลำไย เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

ตารางลำไย : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ภาคตะวันออก ปี2564 - 2565

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)				เนื้อที่ให้ผล (ไร่)				ผลผลิต (ตัน)				ผลผลิตต่อไร่ต่อเนื้อที่ให้ผล (ก.ก.)			
	2564	2565	การเปลี่ยนแปลง		2564	2565	การเปลี่ยนแปลง		2564	2565	การเปลี่ยนแปลง		2564	2565	การเปลี่ยนแปลง	
			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ
จันทบุรี	295,940	285,699	-10,241	-3.46	294,935	285,489	-9,446	-3.20	460,947	386,819	-74,128	-16.08	1,563	1,355	-208	-13.31
เมืองจันทบุรี	365	362	-3	-0.82	364	362	-2	-0.55	372	345	-27	-7.26	1,022	953	-69	-6.75
ขลุง	765	700	-65	-8.50	765	700	-65	-8.50	744	634	-110	-14.78	973	906	-67	-6.89
ท่าใหม่	1,704	1,287	-417	-24.47	1,628	1,287	-341	-20.95	1,670	1,279	-391	-23.41	1,026	994	-32	-3.12
โป่งน้ำร้อน	137,589	133,729	-3,860	-2.81	137,318	133,669	-3,649	-2.66	218,748	180,453	-38,295	-17.51	1,593	1,350	-243	-15.25
มะขาม	1,054	995	-59	-5.60	1,054	995	-59	-5.60	835	750	-85	-10.18	792	754	-38	-4.80
แหลมสิงห์	68	56	-12	-17.65	68	56	-12	-17.65	64	50	-14	-21.88	941	893	-48	-5.10
สอยดาว	149,987	145,226	-4,761	-3.17	149,400	145,076	-4,324	-2.89	235,006	201,075	-33,931	-14.44	1,573	1,386	-187	-11.89
แก่งหางแมว	2,564	2,090	-474	-18.49	2,564	2,090	-474	-18.49	1,679	1,114	-565	-33.65	655	533	-122	-18.63
นายายอาม	819	722	-97	-11.84	749	722	-27	-3.60	667	579	-88	-13.19	891	802	-89	-9.99
เขาคิชฌกูฏ	1,025	532	-493	-48.10	1,025	532	-493	-48.10	1,162	540	-622	-53.53	1,134	1,015	-119	-10.49

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖, ๒๕๖๗

ตารางที่ ๕ ตารางเงา เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

ตารางเงา : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ภาคตะวันออก ปี 2566 - 2567

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)				เนื้อที่ให้ผล (ไร่)				ผลผลิต (ตัน)				ผลผลิตต่อไร่ต่อเนื้อที่ให้ผล (ก.ก./ไร่)			
	2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง	
			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ
จันทบุรี	32,817	30,402	-2,415	-7.36	32,097	30,050	-2,047	-6.38	55,799	45,868	-9,931	-17.80	1,738	1,526	-212	-12.20
เมืองจันทบุรี	3,423	3,369	-54	-1.58	3,423	3,369	-54	-1.58	5,384	3,999	-1,385	-25.72	1,573	1,187	-386	-24.54
ขลุง	3,020	3,020	0	0.00	2,961	2,996	35	1.18	4,385	4,395	10	0.23	1,481	1,467	-14	-0.95
ท่าใหม่	4,520	3,994	-526	-11.64	4,400	3,876	-524	-11.91	8,624	7,345	-1,279	-14.83	1,960	1,895	-65	-3.32
โป่งน้ำร้อน	510	470	-40	-7.84	390	448	58	14.87	610	715	105	17.21	1,564	1,596	32	2.05
มะขาม	7,139	6,789	-350	-4.90	7,029	6,690	-339	-4.82	11,127	11,072	-55	-0.49	1,583	1,655	72	4.55
แหลมสิงห์	67	67	0	0.00	67	67	0	0.00	106	99	-7	-6.60	1,582	1,478	-104	-6.57
สอยดาว	231	232	1	0.43	66	146	80	121.21	66	120	54	81.82	1,000	822	-178	-17.80
แก่งหางแมว	1,526	1,176	-350	-22.94	1,519	1,169	-350	-23.04	2,292	1,586	-706	-30.80	1,509	1,357	-152	-10.07
นายายอาม	3,100	2,879	-221	-7.13	3,090	2,870	-220	-7.12	5,670	4,523	-1,147	-20.23	1,835	1,576	-259	-14.11
เขาคิชฌกูฏ	9,281	8,406	-875	-9.43	9,152	8,419	-733	-8.01	17,535	12,014	-5,521	-31.49	1,916	1,427	-489	-25.52

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖, ๒๕๖๗

ตารางที่ ๖ ตารางลองกอง เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

ตารางลองกอง : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ภาคตะวันออก ปี 2566 - 2567

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)				เนื้อที่ให้ผล (ไร่)				ผลผลิต (ตัน)				ผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล (ก.ก./ไร่)			
	2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง		2566	2567	การเปลี่ยนแปลง	
			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ
จันทบุรี	9,810	9,299	-511	-5.21	9,787	9,276	-511	-5.22	5,133	5,638	505	9.84	524	608	84	16.03
เมืองจันทบุรี	689	667	-22	-3.19	686	664	-22	-3.21	353	359	6	1.70	515	541	26	5.05
ขลุง	968	967	-1	-0.10	953	952	-1	-0.10	591	579	-12	-2.03	620	608	-12	-1.94
ท่าใหม่	653	650	-3	-0.46	653	650	-3	-0.46	424	424	0	0.00	649	652	3	0.46
โป่งน้ำร้อน	1,507	1,487	-20	-1.33	1,507	1,487	-20	-1.33	656	657	1	0.15	435	442	7	1.61
มะขาม	3,115	3,115	0	0.00	3,112	3,112	0	0.00	1,715	2,228	513	29.91	551	716	165	29.95
แหลมสิงห์	228	153	-75	-32.89	228	153	-75	-32.89	78	53	-25	-32.05	342	346	4	1.17
สอยดาว	445	445	0	0.00	445	445	0	0.00	190	216	26	13.68	427	485	58	13.58
แก่งหางแมว	742	446	-296	-39.89	740	444	-296	-40.00	354	233	-121	-34.18	478	525	47	9.83
นายายอาม	890	872	-18	-2.02	890	872	-18	-2.02	538	486	-52	-9.67	604	557	-47	-7.78
เขาคิชฌกูฏ	573	497	-76	-13.26	573	497	-76	-13.26	234	403	169	72.22	408	811	403	98.77

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖, ๒๕๖๗

๓. การใช้งานระบบทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ในการประเมินสถานการณ์ไม้ผล

๓.๑ รายงานทะเบียนเกษตรกรเพื่อการประยุกต์ใช้ในการประเมินสถานการณ์ไม้ผลของจังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ ๗ การใช้งานระบบทะเบียนเกษตรกร โดยการวิเคราะห์จากรายงานทะเบียนเกษตรกร

รายงานทะเบียนเกษตรกร	
	FAST BI
	Farmer Map Report
	รายงานที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน
ทบก 01-1	ผลการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร (ตามสถานที่ขึ้นทะเบียน)
	ปี 2568 New
	ปี 2567 รายงานงานบริการ การขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ตามสถานที่ตั้งแปลง)
	ปี 2566 (ตัดยอด ณ วันที่ 30 ก.ย. 66) รายงานงานบริการ การขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ตามสถานที่ตั้งแปลง)
	ปี 2565 (ตัดยอด ณ วันที่ 30 ก.ย. 65) รายงานงานบริการ การขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ตามสถานที่ตั้งแปลง)
	ปี 2564 (ตัดยอด ณ วันที่ 30 ก.ย. 64) ปี 2563 (ตัดยอด ณ วันที่ 30 ก.ย. 63) ปี 2562 (ตัดยอด ณ วันที่ 30 ก.ย. 62) ปี 2561 ปี 2560
	ปี 2559(ตามสถานที่ขึ้นทะเบียน) ปี 2559(ตามสถานที่บันทึกข้อมูล) ปี 2558
ทบก 01-2	จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่สิ้นสุดสถานภาพการเป็นเกษตรกรเนื่องจากไม่มีการปรับปรุงสถานภาพติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี ตามที่นายทะเบียนประกาศให้ปรับปรุงข้อมูล
	รายงานแจ้งเดือน(1เดือน) ก่อนการสิ้นสุดสถานภาพการเป็นเกษตรกรเนื่องจากไม่มีการปรับปรุงสถานภาพติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี
ทบก 01-3	ผลการดำเนินงานการจัดพิมพ์สมุดทะเบียนเกษตรกร
ทบก 01-4	ผลการดำเนินงานการปรับปรุงและตรวจสอบข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ (ตามที่ตั้งแปลง)
	ปี 2567 (ทบก+farmbook+eform)
	- ขั้ววนปี 2567/68 จำแนกตามเดือนปลูก จำแนกตามเดือนที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว
	- ขั้วโพดเลี้ยงสัตว์ 2567/68 รวมทั้งปี ถุดฝน (ฤดูต้น+ฤดูปลายฝน) ฤดูต้นฝน ฤดูปลายฝน ฤดูแล้ง
	- รายงานทุกพืชจำแนกตามเงื่อนไข New

ผลการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร(ตามที่ตั้งแปลง)

หมายเหตุ : * ฤดูกาลได้ เฉพาะ ข้าว และ พืชไร่ ** กรณีเลือกเฉพาะกลุ่มพืชเป็นข้าวแต่ไม่เลือกชนิดพืช และไม่เลือกจังหวัด รายงานจะออกระดับประเทศเท่านั้น *** ข้อมูลจะประมวลผลตามเงื่อนไขที่เลือก **** ข้อมติดยอดทุกเที่ยงคืน

ปีการผลิต : 2567 (กรณีไม่เลือกปีจะประมวลผลจากปีปัจจุบัน)

จังหวัด : จันทบุรี อำเภอ : อำเภอ ตำบล : ตำบล

กลุ่มพืช : ไม่ผล ชนิดพืช : ทุเรียน พันธุ์พืช : พันธุ์พืช ☐ แสดงทุกพืช ☐ แสดงทุกพันธุ์

ปิดเงื่อนไขเพิ่มเติม

วันที่ปลูก : mm/dd/yyyy ถึง : mm/dd/yyyy หรือปลูกตั้งแต่วันที่ : mm/dd/yyyy

วันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว : mm/dd/yyyy ถึง : mm/dd/yyyy หรือเก็บเกี่ยวตั้งแต่วันที่ : mm/dd/yyyy

อายุ พืช : นับตั้งแต่วันที่ : mm/dd/yyyy จะมีอายุ ถึง : วัน

(*นับจากวันปลูกถึงวันปัจจุบัน และยังไม่เก็บเกี่ยว)

เกษตรกรยืนยัน :

การให้ผลผลิต : ☒ เลือกทั้งหมด ☐ ให้ผลผลิต ☐ พักต้น

(*ไม่ให้ผลผลิต **ยังไม่ถึงอายุที่ให้ผลผลิต)

เขตชลประทาน : ☒ เลือกทั้งหมด ☐ ในเขตชลประทาน ☐ นอกเขตชลประทาน

สถานะการติดประกาศ :

ช่องทางการแจ้ง : ☐ เปรียบเทียบ ☐ ทบก01 ☐ farmbook ☐ e-form

เลือกทั้งหมด

การถือครองเอกสารสิทธิ์ : ☐ ครุเรือน ☐เช่า ☐ อื่นๆ

เลือกทั้งหมด

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นวิจัยแบบผสมผสานปฏิบัติและเชิงสำรวจ (Action and Survey Research)

๑. ประชากร

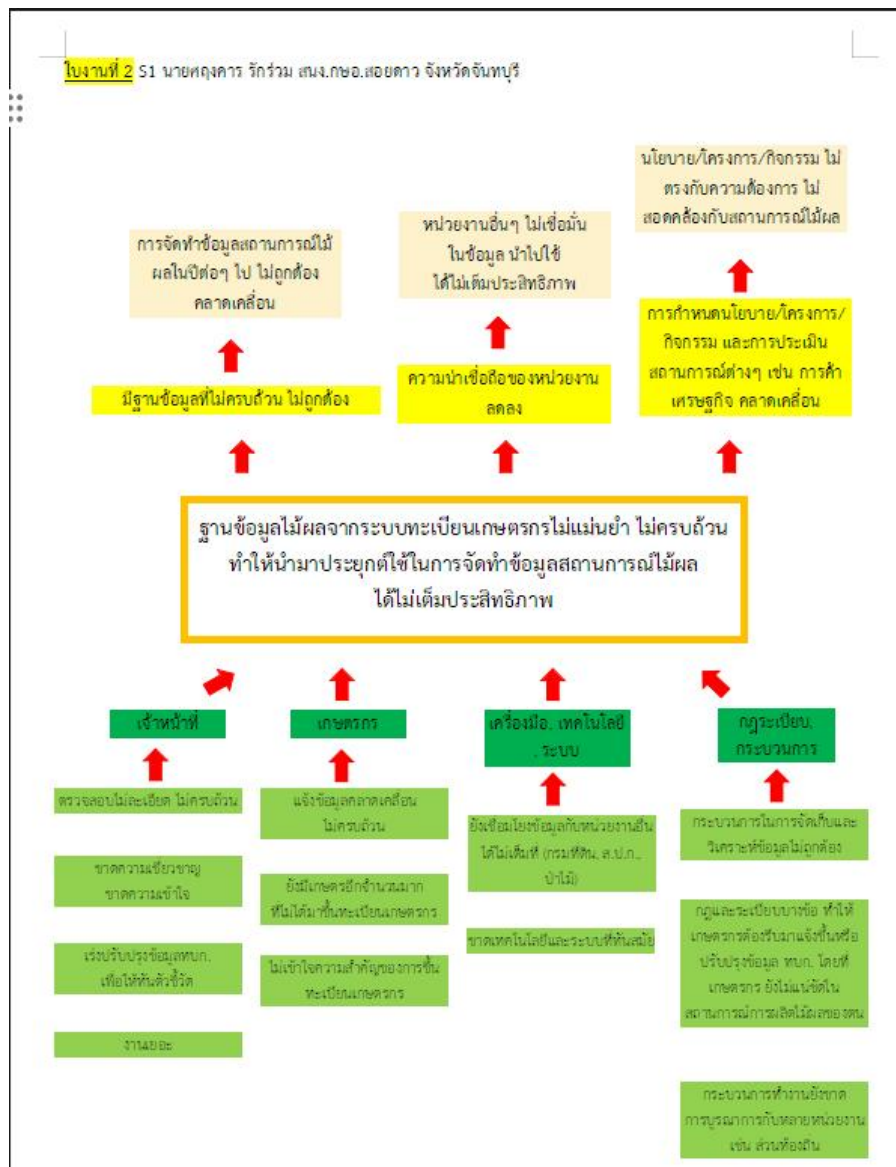
เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ผู้รับผิดชอบงานด้านการประเมินสถานการณ์ไม้ผล
จำนวน ๒๐ ราย

๒. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือวิจัย แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

๑) ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้แผนผังต้นไม้ปัญหา (Problem Tree Diagram)

ภาพที่ ๑ แผนผังต้นไม้ปัญหา (Problem Tree Diagram)

ที่มา : ศฤงคาร รักร่วม, ๒๕๖๗

๒) จัดทำแบบสอบถามการประยุกต์ใช้ข้อมูล ทบท.ในการประเมินสถานการณ์ไม่ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น ๔ ตอน ได้แก่

- ข้อมูลพื้นฐาน
- การประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม่ผล
- ระดับความรู้ในการประยุกต์ใช้ข้อมูลทบท.ในการประเมินสถานการณ์ไม่ผล
- ระดับความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาการประยุกต์ใช้ข้อมูลทบท.ในการประเมิน

สถานการณ์ไม่ผล

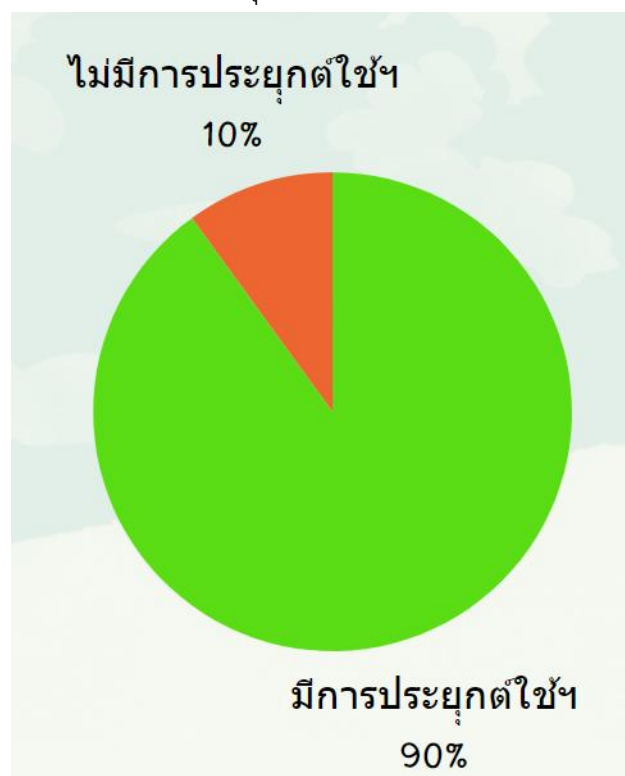
๓) ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลการประยุกต์ใช้ข้อมูล ทบท.ในการประเมินสถานการณ์ไม่ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

๔) จัดเวทีในรูปแบบ Focus Group เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการประยุกต์ใช้ข้อมูล ทบท.ในการประเมินสถานการณ์ไม่ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

สรุปผลการการวิจัย

๑. ร้อยละของการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม่ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๒๐ ราย พบว่า จนท. ผู้รับผิดชอบฯ ร้อยละ ๙๐ มีการประยุกต์ใช้ข้อมูลทบท.ในการประเมินสถานการณ์ไม่ผล และร้อยละ ๑๐ ยังไม่ได้ประยุกต์ใช้

ภาพที่ ๒ แผนภาพแสดงร้อยละของการประยุกต์ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในการประเมินสถานการณ์ไม่ผลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

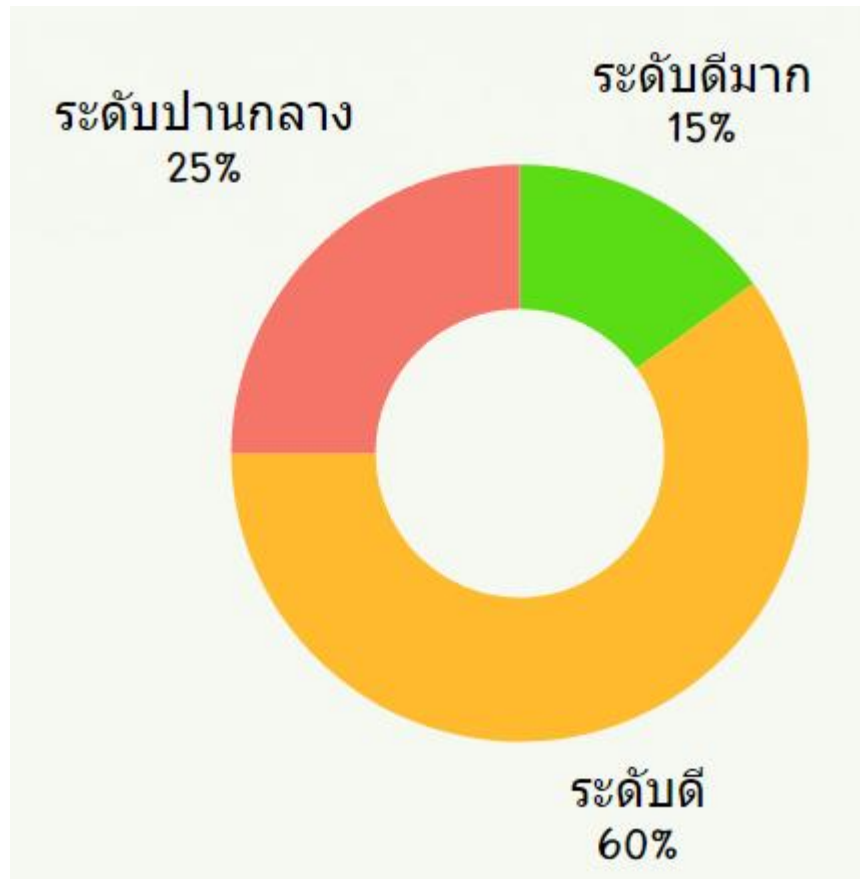

ที่มา : ศฤงคาร รักร่วม, ๒๕๖๗

๒. ระดับความรู้ในการประยุกต์ใช้ข้อมูลทบท.ในการประเมินสถานการณ์ไม้ผล ร้อยละ ๑๕ อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ ๖๐ อยู่ในระดับดี และร้อยละ ๒๕ อยู่ในระดับปานกลาง

ภาพที่ ๓ แผนภาพแสดงร้อยละของระดับความรู้ในการประยุกต์ใช้ข้อมูลทบท.ในการประเมินสถานการณ์ไม้ผล

ที่มา : ศฤงคาร รักร่วม, ๒๕๖๗

๓. ระดับความต้องการความรู้ ในระดับต่างๆ จากมากไปน้อย เรียงลำดับ ดังนี้ ร้อยละ ๔๐ การใช้เทคโนโลยี และระบบที่ทันสมัย ร้อยละ ๓๕ กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล และร้อยละ ๒๕ ด้านวิชาการ

ภาพที่ ๔ แผนภาพแสดงระดับความต้องการความรู้ ในระดับต่างๆ

ที่มา : ศฤงคาร รักร่วม, ๒๕๖๗

๔. แนวทางการพัฒนา

๑) การอบรมจนท. ในการใช้เทคโนโลยี

๒) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๓) การพัฒนาด้านวิชาการ เพื่อให้จนท.ผู้รับผิดชอบงานฯ ได้พัฒนาศักยภาพ เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และมีความเข้าใจในการการประยุกต์ใช้ข้อมูลทบท.ในการประเมินสถานการณ์ไม่ผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๗. คู่มือดำเนินงาน ทบก ๖๗. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.